

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
НАУКИ ТА ОСВІТИ**

**Збірник матеріалів
XIII підсумкової науково-практичної конференції
викладачів**

04 лютого 2011 року

*За загальною редакцією
члена-кореспондента НАПН України, доктора політичних наук, професора,
члена-кореспондента Філологічного товариства «Парнас» Афіньської академії,
члена-кореспондента Пелоританської академії
К.В. Балабанова*

МАРІУПОЛЬ – 2011

УДК 061.3 (063)
ББК 94.3я 431

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XIII підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. К.В. Балабанова. – Маріуполь: МДУ, 2011. – 408 с.

Друкується за ухвалою вченої ради Маріупольського державного університету (протокол № 4 від 29.12.2010)

Редакційна колегія:

Голова – Балабанов К.В., член-кореспондент НАПН України, доктор політичних наук, професор

Члени редколегії: Баймуратов М.О., д.ю.н., проф.; Безчотнікова С.В., д.філол.н., проф.; Брітченко Г.І., д.е.н., проф.; Булатова О.В., к.е.н., проф.; Бушаков В.А., д.філол.н., проф.; Волошин Ю.О., д.ю.н., проф.; Косенко Ю.М., к.пед.н., проф.; Оленіч Т.С., д.філос.н., проф.; Пономарьова І.С., д.і.н., проф.; Почепцов Г.Г., д.філол.н., проф.; Романцов В.М., д.і.н., проф.; Сабадаш Ю.С., д.культурології, проф.; Слющинський Б.В., д.соц.н., проф.; Соколова І.В., д.пед.н., проф.; Яремчук І.Г., д.е.н., проф.

Збірник містить матеріали XIII підсумкової (2010 р.) науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася 04 лютого 2011 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні питання розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, літературознавства і культурології, філології, методики викладання, педагогіки та психології тощо.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та студентам, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

***Редакція не несе відповідальності за авторський стиль праць,
опублікованих у збірнику***

І. Історія комуністичної партії України. – Б.м.: Сучасність, 1979. – 259 с.; Кононенко К.С. Україна і Росія: Соціально-економічні підстави української національної ідеї: 1917–1960. – Мюнхен: Б.в., 1965. – 535 с.; Bilinsky Y. The second Soviet Republic: The Ukraine after World War II. – New Jersey; New Brunswick, 1964. – 539 p.

2. Винар Б. Українська промисловість. – Т.І. – Париж; Нью-Йорк; Мюнхен, 1964. – 397 с.

3. Форсман Г.В., Мамонов В.Ф. В Вольтерах некто Верт. – [Електронний ресурс] // [Вестник Челябинского университета. – 1993. – №2. – С. 91–93. – Режим доступу до журн.: http://www.lib.csu.ru/vch/1/1993_02/013.pdf](http://www.lib.csu.ru/vch/1/1993_02/013.pdf)

4. Авторханов А. Технология власти. – М.: СП «Слово», 1991. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lib.ru/POLITOLOG/AWTORHANOW/tehnologiq.txt>

5. Падалка С.С. Вересневий пленум ЦК КППС 1953. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.history.org.ua/EHU/?verbvar=Veresnevyj_plenum

6. Таубман У. Хрущёв. – М.: Молодая гвардия, 2005. – 850 [14] с.

УДК 061.232 (477.62-2=14) "1917/1920" (043)

Романцов В. М., доктор історичних наук, професор

МАРІУПОЛЬСЬКА СПІЛКА ГРЕЦЬКОГО НАРОДУ В УКРАЇНСЬКІЙ НАЦІОНАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНІЙ РЕВОЛЮЦІЇ

Проблеми національно-культурного відродження греків Північного Приазов'я викликали закономірний інтерес з боку істориків. Аналізуючи це питання, необхідно звернути увагу на зв'язок цього процесу з Українською національно-демократичною революцією. Повідомлення про падіння російського самодержавства було позитивно сприйнято грецькою громадою Маріупольщини, породило надії на успішне вирішення багатьох давніх болючих соціальних та економічних проблем. У цих умовах в Україні розгорілася національно-демократична революція. На українському південному сході революційні процеси розгорталися повільніше, ніж у великих політичних та індустріальних центрах країни. Прихильники Української національно-демократичної революції у Північному Приазов'ї, а особливо в його сільській глибинці, мали відносно менший політичний вплив і були менш активними, порівняно з більшовиками, есерами та анархо-комуністами.

За відомостями Ради Маріупольської спілки грецького народу, восени 1917 р. у Маріупольському повіті було зареєстровано 155 тис. греків з 304 тис. осіб всього населення [1]. Більшість грецького населення Маріупольського повіту проживала в селах Сартана, Старий Крим, Малоянисоль, Великоянисоль, Чердакли, Мангуш, Ялта, Урзуф, Чермалик, Анадол, Багатир, Ігнатіївка, Каракуба, Карань, Керменчик, Стила, Стара Ласпа, Улакли та інших.

10 листопада 1917 р. було створено Маріупольську спілку грецького народу, яку очолив купець Ілля Якович Пічахчі [2]. У зв'язку з цим Генеральне секретарство надіслало вітальну телеграму раді Маріупольської спілки грецького народу, підкресливши, що Українська Центральна Рада забезпечує «за всіма народами вільної України право на національно-територіальну автономію» [3].

Виявом росту національної свідомості греків було висунення національного списку кандидатів до Установчих зборів за № 13. Але на виборах до Російських Установчих зборів кандидати цього списку не отримали достатньої підтримки [4]. У виборах до Українських Установчих зборів греки самостійним списком взагалі участі не брали [5].

Важливу роль у формуванні цієї грецької національної організація відіграв з'їзд представників грецького народу Маріуполя та Маріупольського повіту, який проходив 2 грудня 1917 р. Серед 43 делегатів з'їзду більшість становили представники грецької сільської спільноти - від рад селянських депутатів, волосних земств, сільських сходів. Вони

обговорили питання про політичне становище греків, прийняли програму, яка орієнтувала на досягнення автономії в адміністративній, економічній та культурній сферах [6]. Маріупольська спілка еллінів, заснована на демократичних засадах, визнала себе автономним відділом Загальноросійської спілки еллінів, а, з іншого боку, висловила на користь Української Центральної Ради [7].

На з'їзді представники грецької громади підняли питання про створення на Маріупольщині грецьких національних військових частин. У відповідь на цю пропозицію у 27-му українському запасному полку, який дислокувався в Маріуполі, почалося формування окремих грецьких сотень. За сприяння підприємця Балджі передбачалося створити грецьку дивізію. Керівництво Маріупольської спілки грецького народу досягло домовленості з Катеринославським архієреєм про призначення до грецьких сіл священників-греків [8].

Подальші події виявили соціальний та політичний розкол серед грецької спільноти Маріупольського повіту. У Маріупольській спілці грецького народу переважали ліберальні кола, а в грецькій сільській громаді посилювалися радикальні революційні настрої. Їх носіями здебільшого були солдати, які поверталися з фронту. За цих умов з'їзд представників грецького народу, який не отримав масової підтримки серед грецької громади, був розігнаний більшовицькими збройними формуваннями [9].

Процеси національно-культурного відродження греків Північного Приазов'я викликали були нерозривно пов'язані з подіями Української національно-демократичної революції. Це був демократичний процес, який призвів до створення Маріупольської спілки грецького народу. Але вона не була підтримана більшістю греків в умовах наростання радикальних революційних настроїв.

Література

1. Лист Ради Маріупольського союзу грецького народу Українській Центральній раді з подякою за надання грецькому народові національної автономії // Греки на українських теренах: Нариси з етнічної історії. Документи, матеріали, карти / М.Дмитрієнко, В.Литвин, В.Томазов, Л.Яковлева, О.Ясь. – К.: Либідь, 2000. – С. 167.

2. Совет Мариупольского Союза Греческого народа // Мариупольское слово. – 1917. – 2 декабря. – С. 1.

3. Вітальна телеграма Генерального секретарства з національних справ Української Народної Республіки раді Маріупольського союзу грецького народу // Греки на українських теренах: Нариси з етнічної історії. – С. 167.

4. Ялі С. Греки в Україні. – Харків, 1931. – С.35.

5. Якубова Л.Д. Маріупольські греки (етнічна історія): 1778 р. – поч. 30-х р. ХХ ст. / Л.Д.Якубова. – К., 1999. – С. 62.

6. Там само. - С. 60.

7. Якубова Л.Д. Маріупольська спілка еллінів // Енциклопедія історії України. - Т. 6. - К.: наукова думка, 2009. - С. 511.

8. Греки на українських теренах: Нариси з етнічної історії. Документи, матеріали, карти / М.Дмитрієнко, В.Литвин, В.Томазов, Л.Яковлева, О.Ясь. – К.: Либідь, 2000. – С. 84.

9. Якубова Л.Д. Маріупольські греки (етнічна історія). - С. 61.

УДК 930 (477): 929 Виш (043)

Романцова Н. І., кандидат історичних наук, доцент

ІСТОРИОГРАФІЧНІ ОЦІНКИ ПРАЦЬ М.ГРУШЕВСЬКОГО ЩОДО ПОСТАТІ КНЯЗЯ Д.ВИШНЕВЕЦЬКОГО

М.Грушевський був визначним українським істориком, у працях якого знайшли відображення серед інших також питання діяльності князя Д.Вишневецького. Персоніфікуючи історичний процес, вчений намагався яскравіше показати епоху, адже особа, яка розглядалася, була учасником історичного процесу. Тому не дивно, що в полі зору